

Primaria
Música 5
Programación

Unidade 3

1. Presentación da unidade
2. Obxectivos didácticos
3. Contidos da unidade/Criterios de avaliación/Estándares de aprendizaxe avaliáveis
4. Selección de evidencias para o portfolio
5. Competencias: descritores e desempeños
6. Tarefas
7. Estratexias metodolóxicas
8. Recursos
9. Ferramentas de avaliación
10. Medidas para a inclusión e atención á diversidade
11. Autoavaliación do profesorado

1. PRESENTACIÓN DA UNIDADE

Título

Sons de cores

Descrición da unidade

A relación que garda a música coa pintura é o eixe en torno ao que xiran os contidos da unidade. Ambas as dúas teñen en común a influencia da forma e os matices para enriquecer todo o seu potencial expresivo. O contraste é un elemento que, ao igual que na pintura, lle achega á música un atractivo engadido. A arte de manexar as distintas gradacións de intensidade do son e a adecuada elección de timbres instrumentais achegan o músico co pintor.

Temporalización:

Xaneiro Febreiro

2. OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

- Coñecer os principais signos que se utilizan nunha partitura para indicar a intensidade.
- Crear grafías non convencionais para plasmar graficamente a intensidade do son.
- Coñecer a ligadura e o punto como signos de prolongación e apicalos á escritura musical.
- Coñecer o nome dos principais instrumentos que integran as tres familias e a súa disposición na orquestra.
- Afianzar a discriminación auditiva dos diversos instrumentos da orquestra atendendo ao seu timbre.
- Desenvolver e fortalecer as rutinas en canto á técnica correcta de interpretación na frauta.
- Analizar o potencial expresivo que ten a música ligada a outras artes.

3. CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE

	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
ESCOITA	O oído <ul style="list-style-type: none"> • Calidades do son: a intensidade e os seus matices. • Audición: “2º movemento”, <i>Novena sinfonía</i>, de Beethoven. • Timbres instrumentais da orquestra sinfónica. • Audición: <i>Capricho español</i>, de Rimski Kórsakov. • Ditado rítmico. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Distinguir a gradación de matices de intensidade nunha audición. 2. Discriminar auditivamente polo seu timbre sonoro os instrumentos da orquestra e identificar cada un deles. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Coñece os matices de intensidade e a gradación dos seus valores. 1.2. Mantén unha actitude atenta e silenciosa na audición de exemplos de distintos matices de intensidade. 2.1. Distingue os timbres dos instrumentos da orquestra na audición dun fragmento musical.
	Música, cultura e sociedade <ul style="list-style-type: none"> • A orquestra sinfónica. • Música e pintura: Kandinsky • Músicas doutras culturas: <i>Tafta hindi</i> (Líbano). 	<ol style="list-style-type: none"> 3. Coñecer a orquestra sinfónica e os instrumentos que a integran. 4. Apreciar a riqueza interdisciplinar e intercultural que pode supoñer a combinación dos recursos estéticos da pintura cos da música. 	<ol style="list-style-type: none"> 3.1. Coñece as diversas familias de instrumentos da orquestra e a súa colocación máis habitual. 3.2. Coñece o nome dos instrumentos que integran cada familia. 4.1. Valora o enriquecemento cultural que supuxo a relación entre a música e a arte ao longo da historia.
INTERPRETACIÓN MUSICAL	A voz <ul style="list-style-type: none"> • Cancións: <ul style="list-style-type: none"> - <i>Alerta no museo!</i> - <i>Guten Morgen</i> (canon). - <i>Tafta hindi</i> (Líbano). • Entoación con ligaduras. 	<ol style="list-style-type: none"> 5. Desenvolver a calidade expresiva desde a técnica vocal nas actividades de canto. 6. Entoar unha melodía atendendo aos signos de prolongación. 7. Coñecer os conceptos de entoación e afinación vocal na interpretación dun canon. 	<ol style="list-style-type: none"> 5.1. Entoa con afinación apropiada nas actividades de canto en grupo. 6.1. Respecta a duración das notas unidas por ligadura de prolongación. 7.1. É capaz de cantar en forma de canon.
	Os instrumentos <ul style="list-style-type: none"> • Interpretación e creación de partitura 	<ol style="list-style-type: none"> 8. Interpretar partituras demostrando unhas destrezas básicas de 	<ol style="list-style-type: none"> 8.1. Aprende a nota FA e interprétaa correctamente coa

	<p>non convencional con matices de intensidade.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Frauta: <i>Pinceladas nocturnas</i> (FA). • Os instrumentos da orquestra. 	interpretación co instrumento asignado.	<p>fruta.</p> <p>8.2. Participa nas actividades de interpretación instrumental de forma activa.</p>
	<p>Linguaxe musical</p> <ul style="list-style-type: none"> • Calidades do son: a intensidade e os seus matices. • Signos de prolongación: ligadura e punto. • Graffas non convencionais: matices e reguladores de intensidade. 	<p>9. Coñecer os principais matices de intensidade empregados nunha partitura, a súa representación gráfica e a gradación dos seus valores.</p> <p>10. Coñecer e definir a ligadura e o punto como signos de prolongación.</p> <p>11. Combinar os recursos estéticos da pintura cos da música para representar matices de intensidade nunha partitura non convencional.</p>	<p>9.1. Identifica as características da intensidade do son e recoñéceas nunha partitura.</p> <p>10.1. Aplica correctamente o mesmo proceso de cálculo do valor dunha figura con punto a outras situacións da vida cotiá.</p> <p>10.2. Recoñece a duración das figuras unidas por unha ligadura ou que levan punto.</p> <p>11.1. Crea con orixinalidade unha partitura non convencional con matices de intensidade e reguladores.</p>
MOVIMENTO E DANZA	<p>O corpo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Movementos corporais relacionados cos matices de intensidade. 	<p>12. Utilizar as posibilidades expresivas dos xestos corporais para imitar o director de orquestra na correcta aplicación de matices de intensidade.</p>	<p>12.1. Actúa de forma desinhibida como director de orquestra coidando os matices de intensidade.</p> <p>12.2. Aplica correctamente a relación entre a amplitude dos xestos corporais e as fluctuacións de intensidade dunha peza musical.</p>

4. SELECCIÓN DE EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Os estándares de aprendizaxe mostran o grao de consecución dos criterios de avaliación desde a propia descrición e concreción do criterio. Para facilitar o seguimento do desenvolvemento de cada estándar, buscaremos evidencias dos alumnos que mostren a súa evolución en cada un deles.

No anexo de avaliación propónse un portfolio de evidencias para os estándares de aprendizaxe. O cadro seguinte suxire unha selección dalgunhas destas posibles evidencias. Os docentes poderán substituílas por outras que consideren máis relevantes para o desenvolvemento do seu grupo.

Libro do alumno (A) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF)

Estándares de aprendizaxe avaliábeis	Selección de evidencias para o portfolio
1.1. Coñece os matices de intensidade e a gradación dos seus valores. 1.2. Mantén unha actitude atenta e silenciosa na audición de exemplos de distintos matices de intensidade.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de discriminación auditiva de distintos matices de intensidade nun fragmento da <i>Novena Sinfonía</i>, de Beethoven, presente no LA. • Actividade do LA de relacionar xestos corporais dun director de orquestra con matices de intensidade.
2.1. Distingue os timbres dos instrumentos da orquestra na audición dun fragmento musical.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividade do LA de discriminación de timbres de instrumentos nun fragmento musical. • Fichas de reforzo e de ampliación sobre os instrumentos da orquestra dos RF.
3.1. Coñece as diversas familias de instrumentos da orquestra e a súa colocación máis habitual. 3.2. Coñece o nome dos instrumentos que integran cada familia.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades suxeridas na PD para detectar ideas previas acerca dos instrumentos musicais e da familia á que pertencen. • Fichas de reforzo e de ampliación sobre os instrumentos da orquestra dos RF.
4.1. Valora o enriquecemento cultural que supuxo a relación entre a música e a arte ao longo da historia.	<ul style="list-style-type: none"> • Lectura comprensiva do texto sobre Kandinsky proposto no LA. • Actividade de ampliación proposta na PD sobre a figura de Kandinsky.
5.1. Entoa con afinación apropiada nas actividades de canto en grupo.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades de entoación expresiva das cancións do LA. • Exercicios para practicar os recursos expresivos da voz propostos na PD.
6.1. Respecta a duración das notas unidas por ligadura de prolongación.	<ul style="list-style-type: none"> • Actitude atenta na entoación dunha melodía que incorpora ligaduras do LA. • Actividades complementarias propostas na PD para practicar con signos de prolongación.

7.1. É capaz de cantar en forma de canon.	<ul style="list-style-type: none"> • Actitude de respecto na realización de actividades de interpretación grupal do LA.
<p>8.1. Aprende a nota FA e interprétaa correctamente coa frauta.</p> <p>8.2. Participa nas actividades de interpretación instrumental de forma activa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretación adecuada das melodías de frauta do LA. • Actitude activa na escoita e interpretación instrumental das melodías do LA.
9.1. Identifica as características da intensidade do son e recoñéceas nunha partitura.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividade do LA de identificación de distintos matices de intensidade nunha partitura non convencional.
<p>10.1. Aplica correctamente o mesmo proceso de cálculo do valor dunha figura con punto a outras situacións da vida cotiá.</p> <p>10.2. Recoñece a duración das figuras unidas por unha ligadura ou que levan punto.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Actividades relacionadas cos signos de prolongación do LA.
11.1. Crea con orixinalidade unha partitura non convencional con matices de intensidade e reguladores.	<ul style="list-style-type: none"> • Actividade do LA de creación de partituras non convencionais que incorporen matices de intensidade.
<p>12.1. Actúa de forma desinhibida como director de orquestra coidando os matices de intensidade.</p> <p>12.2. Aplica correctamente a relación entre a amplitude dos xestos corporais e as flutuacións de intensidade dunha peza musical.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Actitude atenta para a imitación corporal na actividade que traballa os matices de intensidade do LA.

5. COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística.</i>	Captar o sentido das expresións orais: ordes, explicacións, indicacións, relatos.	Entende o enunciado dos exercicios sen necesidade de axuda.
	Respectar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor.	Pon atención ás explicacións e respecta a quenda de intervención nas actividades de grupo.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.</i>	Interactuar co contorno natural de xeito respectuoso.	Escoita con actitude atenta e respectuosa os sons do contorno.
<i>Competencia dixital.</i>	Utilizar as distintas canles de comunicación audiovisual para transmitir informacións diversas.	Utiliza o encerado dixital e Internet, tanto para realizar actividades coma para buscar información sobre os contidos da unidade.
<i>Aprender a aprender.</i>	Planificar recursos necesarios e pasos a realizar no proceso de aprendizaxe.	Segue os pasos establecidos na realización das actividades.
	Desenvolver estratexias que favorezan a comprensión rigorosa dos contidos.	Utiliza os coñecementos adquiridos sobre os signos de prolongación en diferentes situacións.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Evidenciar preocupación polos máis desfavorecidos e respecto aos distintos ritmos e potencialidades.	É respectuoso cos distintos ritmos de aprendizaxe nos traballos en grupo.
	Coñecer e aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da escola.	Respecta as achegas individuais dos demais compañeiros.
	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.	Participa e compórtase con responsabilidade nas actividades de grupo.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.</i>	Ser constante no traballo superando as dificultades.	Demostra interese, constancia e iniciativa na creación de actividades artísticas.
<i>Conciencia e expresións</i>	Valorar a interculturalidade como unha fonte de riqueza	Coñece e valora as manifestacións musicais de

<i>culturais.</i>	persoal e cultural.	distintas culturas.
	Expresar sentimentos e emocións desde códigos artísticos.	Canta e interpreta con instrumentos de forma expresiva.

6. TAREFAS

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF) / Libro dixital (LD)

Tarefa 1: O oído

- Escoitamos e identificamos os matices de intensidade nun fragmento musical do A: “2º movemento”, *Novena sinfonía*, Beethoven.
- Realizamos actividades de discriminación auditiva do LA referentes á intensidade do son.
- Discriminamos auditivamente instrumentos da orquestra en actividades do LA.

Tarefa 2: Música, cultura e sociedade

- Buscamos información sobre compositores clásicos que aparecen na canción proposta no LA.
- Lemos no LA o texto do pintor Kandinsky sobre a relación entre as cores e a música e ofrecemos información complementaria sobre a súa obra pictórica a partir das suxestións metodolóxicas da PD.
- Realizamos a tarefa do LA e actividades para traballar a tarefa do final da unidade dos RF.
- Coñecemos a música doutras culturas mediante a canción do LA *Tafta hindi* (popular de Líbano).

Tarefa 3: A voz

- Entoamos as cancións do LA practicando diferentes recursos expresivos da voz.
- Lemos coa entoación adecuada o relato de Kandinsky do LA.
- Facilitamos a aprendizaxe das cancións mediante os karaokes presentes no LD.

Tarefa 4: Os instrumentos

- Interpretamos e acompañamos coa frauta e con percusión corporal a partitura proposta no LA.
- Creamos acompañamentos rítmicos con instrumentos de percusión segundo as actividades propostas na PD.

Tarefa 5: Linguaxe musical

- Comprendemos o concepto de matiz de intensidade a partir da explicación do LA e coas suxestións metodolóxicas da PD.
- Realizamos a actividade do LA de creación dunha partitura non convencional utilizando códigos e aplicando matices e reguladores.
- Explicamos o concepto de signos de prolongación e practicamos coas actividades do LA e dos RF.

Tarefa 6: O corpo

- Actuamos como un director de orquestra realizando xestos relacionados cos matices de intensidade.
- Acompañamos con percusión corporal a partitura para frauta proposta no LA.

7. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

Predispoñer a escoita atenta das audicións propostas. Estimular a experiencia musical mediante a participación no canto. Integrar o alumnado nas actividades de forma activa e participativa. Partir das ideas previas para asimilar os conceptos da unidade. Poñer en practica as recomendacións básicas para a interpretación de melodías coa fruta doce. Utilizar o xogo como base da expresión musical.

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Detección de ideas previas acerca dos conceptos da unidade.
- Predisposición á escoita atenta das audicións propostas.
- Estimular a improvisación rítmico-corporal.
- Exposición do profesor.

8. RECURSOS

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Música:

- Recursos fotocopiáveis da proposta didáctica, con actividades para traballar a tarefa, actividades de reforzo e ampliación e o rexistro de avaliación.
- Equipo de música con lector de CD audio e os CD audio da proposta didáctica.
- Os murais que acompañan a proposta didáctica: fruta doce (I), linguaxe musical, instrumentos da aula.
- A fruta doce, instrumentos de percusión e de láminas.

Recursos dixitais

- Libro dixital: Os alumnos poderán reforzar ou ampliar os contidos estudados utilizando os recursos dixitais dispoñibles.
- CD que acompaña a proposta didáctica, cos recursos fotocopiáveis.

9. FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN

- Rexistro de avaliación (no anexo de avaliación).
- Outros recursos: rúbrica, diana, etc. (no anexo de avaliación).

10. MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

- Que dificultades e potencialidades prevexo no grupo durante o desenvolvemento da unidade?
- Como vou minimizar as dificultades?
- Que necesidades individuais prevexo no desenvolvemento da unidade?

- Que recursos e estratexias manexarei para atender ás necesidades individuais?

11. AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO

- Que porcentaxe de alumnos alcanzaron os obxectivos de aprendizaxe da unidade?
- Que é o que mellor funcionou nesta unidade?
- Que cambiaría no desenvolvemento da unidade o próximo curso? Por que?